

տասն գաթի իւմիտ իթմէմիշ վէ իթմէմէճէք տիր . վէ շիւպհէ իթմէյիզ քի պու, թարաֆա մուրախլասա պիր մէմուր կէօնտէրմէֆի տախի, շիմսիյէ դատար հէր նէ օլմուջ իսէ, անըն թատիլ վէ ըսլահը իլէ, էրմէնի Գաթօլիյի ճէմաաթընա վէ պիզի իլէ պէրապէր պու կիւնքի կիւն բէք զիատէ դայթակզութիւն իշինատ պուլունան պիլ ճիւմէ Շարգ Գաթօլիքլէրինէ առալէթ վէ մէրհամէթինի իպրապ իթմէք արզուսունա մէպնի տիր : էյէ պու զանընըզտա գալիէն մէմուլ իթմիյիմիզ իւզրէ ալտանմայօր իսէք, Բօմա քիլիսէսինին Շարգ Գաթօլիք ահալ իսինին նէ մէրթէպէ շիւքրանի յէթինի ճէլպ իտէճէյինի վէ ումումէն Գաթօլիք քիլիսէսինէ նէ պէյիւք պիր խըզմէթ իսիլմիշ օլաճաղընր տալի պիլճիւմէ էրպապը տիյանէթ վէ պասիրէթին միւթալասաընա հէվալէ իտէրիզ :

1853-1870

ԲՈՒՊՈՒՆ 20 ԱՂՈՒԹԻՈՒ 1853 ԹՎԱՐԻ
ԽԻ ԻԼԵ, ԼԱՏԻՆՏԵ ՎԵ ԷՐՄԵՆԻՏԵ ՎԵ ՕՂ
ՄՈՒԳՃԱ ՂԱՄԹ ԹԵՐԵՆԼԱՄԵ ԻԼԵ ԹԻԼՐԵ-
ՃԵ ԱԽԻՐ ԱԿԱՍՄԱ ԹԱԼԻՖԻ ՂՈՒՀՈՒՐԻԹ-
ՄԻՅ՝ ՕՂՄՈՒԼՂՈՒ ՀԵՐԵՏԻՆ ԽԱԹՐԵՆՄԱ
ՄԵՐ Ե ՊՈՒ ԹԱԼԻՖԻ ԻԼՂԵՐԻՆԵ, ՀԱՆՏԻ-
ՀԱՆ ԿԱՅԼՐ ԻՄՂԱՍԵ ԻԼԵ ԱԽԻՐ ԱՎԵՅԱՆՆԱ-
ՄԵ ՀԵՂՐ ՕՂՈՒՆՄՈՒՋ ՎՂՄՈՒԼՂՈՒ ՄԱԽԻ
ԱՎԵՂԵՆ ՈՒՆՈՒԹՈՒԼՄԱՐՅ ՄԵՐ Ե

Պուռնտան օն եկտի սէնէ մուգատ-
տէմ, շիմտիքի Արեւելէն տէնիլէն ճէ-
մաաթթն իշ պու պէյաննամէսինի մէ-
քադ իտիւպ սադլամըշ օլան զէվաթ
նիհայէթինտէ շու ճիւմիլէրի օգու,
յապիլ իրլէր :

« Ներհանգի քելամ, պեշե-տաւածի ը-
« ածնի-պարեմ ի-առն օլայոցն-դ զի: պարեմա կե-
« ինքն-պարեմ ի-առն օլայոցն-դ զի: պարեմա կե-
« բա կե-նի զե-նիս զի: պարեմա կե-նիս զի: (հաս-
տըլ քի ճիւղէնէ մալիւս ալո-)

« Սրտերի օգնությամբ մեր հոգիները կարող են լինել
« որպեսզի այս վե՛ր Սրբազան Ժե՛նե՛րի միջոցով զե՛ն
« բաղադրվի Պատրիարք Հայր սուրբս
« եղբայրը կոնդակատա, չապուղ վե՛ր թե՛յ
« Զիրիկ մոռնալուց կե՛սնա՛նք ի՛նձե՛ն
« Երբ որ մեր հոգիները կարող են լինել

« Եւ զայն օրն իտապապա զայնքալիս ի
« լաւ քօրն Եւսեպտանն չէ/վէր ՚ի փախոստս

« Ինթիխապը թալիմաթընըն վէ կրօնա-
 Վւորաբըն վանք հաւմալաբը թալիմաթը-
 « Նըն սիճիլէրի գուհուլա կէլիւ » . . .

Իշխմէն Էրմէնի Գաթուխի ճէմատ
թը, օն եէտի սէնէտէն պէրու, հէ
նիւզ պու կիպի թաաճիւպէրտէն
դուլթուլամամը շ օլտուղունաան, վէ
գուլթուլմանըն տալսի իհթիմալինի
կէօրէմէտիյինտէն, ջիմտի կէօրիւլէ-
ճէյի վէճհ իլէ օն եէտի սէնէ մու-
դաառէմ կէրէյի կիպի իսպալթ օլուն-
մաճ օլան տալապընը պիւր Յայտարա-
րութիւն սիւրէթի իլէ ալէմէ իլան վէ
խպրաղ իթմիլ օլտուղու ամմէնին մա-
յիւմիւ տիւր :

Պու սիւրբէթ տէ, Էրմէնի Գաթօ-
լիլի ճէմաաթը աճէլէ իթմիշ վէ եա-
խօտ սապըրսըղլըդ կէօսթէրմիշ տէ-
նիլէմէյէճէյէ կիպի, տաւլասընտան
տախի ապա պըրլմամը 2 օլտուղունա
թէքմիլէն իսկեաթ օլմագ Իսթէյէն-
լէր մէքըլը 1853 սէնէսի պէյաննա-
մէսիին շուֆըդըյարընը օգուտուդ-
լարը հայտէ, Ղիհնէրինտէ, ասլա
չիւպհէ գալմագ :

Մէջքիւր պէյաննամէտէ , իպթի.
տա Բէնեաթիկոսս բարա հաղ ըէթլէրի.
նին ճաֆէ . Դաճաճիսնդէն պահա օլու.
նարաղ տէնիր քի :

« Գու իֆրաթ ալիմ, ղէ իֆրաթ տէրին
 ֆիքիլիլի Աստուածաբան քահանայապետ
 օ մէշուր նամէտէ Խօզարտան աշաղա
 միւքէրրէրէն զիքր իլէտիլի կէօնաթէօ
 սիճիլէր ղէ թէնպիհաթլարընտա, շէմրդ
 հերձուածողարընը սուլըր եկեղեցի պիր
 լիլինէ տալէթ խտէն մէմուրլարտան « Ա.
 Է Բէ-Ելէան Յէ-Ելէիէ պէ-Նէան պէ-Նէան օր
 Է Ռարան Գալթըրմադա, Ե-Գալթ պօզուպ Նէպ.
 « Գիւ ինճէէ Էլլըլըն » Եսանհըր դայ
 րէթլէ մէլուֆ պիր դաչ Լատին միսիօ
 նարլարընը պիր էյիճէ թէքտիր իլէտիք
 տէն պօլրպ » պու խաթալը միլլալաւա
 լարըր րէտա իիմէք միւրապըր իլէ պու է
 սէրի դայալ օլմայածազ քէլլալը սէօյլէմի
 տիր : (Մէքթիւպիւ մէքթիւրիւն Բօմ
 պասմաընըն 23 ինճի սահիֆէսինէ նազա
 պուլթուլա)

« Եւորդ քիլիսէօի ձէսլերնին՝ Էքսէ
« Բրիսի՝ Սաւրը պոսպալարսանն թէրթիլս օ
« լոճնուշ, Եախօտ աթալարսանն րիվա
« յէթ զըրննմըջ օլմագ հասնայլիլէ՝ (Կէր
« Կոռնայիթ րուճարրն զէ սայիր միլլէթ
« լէրին գմայլէրնուէ տէրննէ թէմէ
« թուրքնուշ, յէլլէր սիր, Իշթէ պոչնա
« սիրնայլէն աղոզէն Գլիթ-Էթէն Սեւազն

« Բարլար տախի ուղղափառ տինէ մու-
« ղայիր , վէ ճանլարլն թէչիլքէսինէ մու-
« ճիպ օլմայան , վէ քիլիսէնին աղիզլիյի-
« նէ լէքէ կէթիրմէյէն⁵ միսիլլիւ ծէսլէ-
« բի դապուլ խտիւպ , բուխսամ վէրմէք-
« լիյի անլէբէ Բօմա ԱրարողուԹիւնունա
« պէնպէթմէքաէն զիյաթէ կպալըլը վէ
« Էօլլու պէլլէմրչլէր տիր . . . »

[illegible]

« Դիհօյէթ պու ալիմ քանանայապետ
չու մէշնուր քէլամ իլէ սէօհպէթինէ իրի-
թամ վէրիր :

« Առաքելական Կաթողիկոս Հայրիմի
« Շարժ ուղղափառ լղղընը նե մեքթայե
« իրթիֆաթլե դուճագլամատա օլտուղղուն
« տան ճիւմլեյե մալլւմ օլտուն (տէք :

[illegible]

Մէջըիւր պէյաննամէնին զիր ազ
աշաղըսնաւա տօգուզուննու Ս. Պրոս
բաբա հազրէթէրինին 1848 տէնէպէն
տէ Շարգըլըլարա եազարըլը Եփեսոս
Տէրապէսպահա զլուսնաբազ , իշ պու
մէքթիւպիւն պազը ճիւմէլէրի մէյ
տանա դգնուպուպ , իւսմէ Եմնուր :

« Պիզ թարափընդաման սիղլէնէ պէ-
« յանկ վէ թաստիդ խտրիդ քի, էն դիա-
« տէ արդիւ ինթիյիկիլ շէյ պուշ տորք քի-
« պիզլէր էյէ պիքլէշափլինիզ մագըթ, սիզ-
« լէրէ աղբը կէլլէճէք, պիր թէնպիհ դոյ-
« մատըզամկ պաշդա, զուրք աթոնուն-
« ծառէթի իւղլէ, ազիմ մուշնպպէթ վ-
« րէտէրանէ ինթիֆաթլէ դապուլ իտէլի-
« սիզլէր, ինթի շու էլիլմ թաւն շէյլէր-
« տէն, ֆաւլա պիք պիքաւապիլ խալիլիզէ-
« Խանի սիղլէր իլէ պիր սլաւաք քալթի-
« ղիկէ ինկղիզիլին մալիք օլաուղու վէ-

Պու շրջան հուման կիւնիւ միւ-
լէթիմիդտէն ալ թը նէֆէր զէվաթմ
միւթէպէրէ Ս. Յակոբու թէշ րիֆ իլէ
ֆուգարախանէ իտարէսինէ մուհաւ-
վէլ օլան ումուրուն լույթիմինէ մէմուր
օլան աղալարա րէֆագաթ իյլէմէք
իւղրէ թարաֆլարընտան ինթիխաղ
իյլէմիշ օլտուղլարը պէշ քիշիյի իտա-
րէյի մէղքիւրէ աղալարընտ իպրաղ
իյլէմիշէր իտէ տէ, օլ կիւն իտարէ
աղալարը նաթէմամ օլտուղընտան,
քէյիյիթ հիլէթի մէճիւթ թէպ-
լիլ օլունարաղ, մէճիւթ մէղքիւրուն
դարարը թարաֆլարընտ պէյան օլու-
նաճաղը աղալար հաղըրէ թարաֆլարընտան
իֆառտէ օլունմուշ իտի :

Պու խուսուսու իտարէի մէղքիւ-
րուն աղալար մէվճուտէսի մէվիլի միւ-
ղաքէրէյէ աղալարա գառաթման պէ-
լու մէղքիւր իտարէյէ աղա թայիլինի
իքի սուրէթէ ինքու օլունմաղտա հա-
նի պիլինմիսի Վիլէթիմիլի հիլէթի
ումուրմիսի մարիֆէթի իլէ նառաղ օլ-
մաղ վէ իքիմիսի իլէթիմիսին աղա
էքսիլիլ իտէ աղալար մէվճուտէ քէն-
տիլէրինէ ինթիխաղ իյլէտիլքէրի
րէֆիլքէրի ալմուղ ուսուլ վէ նի-
ղալը գառաթմանտէ օլուպ, վէ աղա-
յի մէվճուտէսին պէշ նէֆէրի իտէ
միլէթիմիլի ումուրի հիլէթիմիսին
նառաղ օլմուշ վէ եկալէրինտէ մուճիլ
մաղալաթալարը պուլունմուշ վէ տի-
կէրէրի իքիմիսի ուսուլ թաթպիլան
թայիլին դըլընմըշ օլտուղլարընտան
պէյլէ ուսուլ մէրիլէթի միլէթի մու-
խալիֆ թայիլին օլունան աղալար հի-
յէթի մէճիւտէն գապուլ օլունմաղ-
ճաղընտ գարար վէրիլմիշ օլմաղ իլէ,
քէյիյիթ զաղէթայի միւթէպէրէ-
նիլ իլէ իլան օլունմաղ մէրճու տուր :

Ս. Յակոբ :

ԿԿ շուպաթ ԼԼԿ :

Մէճիլի իտարէ :
(Միճր)

— Բոմա ճանիպինտէն տէրաառտէ
թէ կէլէն . մոնսինտօր Բլիում պու-
կիւն Սատրաղամ հաղըթէթլէրինէ կի-
տէճէյի իշտիլմիշ տիլ :

— Հասունեան հաղըթէթլէրի թէ-
րաֆիտա պուլունան պէշ զէվաթմ
միւթէպէրէ տիւնքի կիւն զաթը հաղ-
րէթը սէտարէթլէնահիլէ կիտիպ պա-

ղը իշթիքեա եղլու իսթիաալարըն-
միւշարիլէյհէ թաղաթիմիլմիշէր տիլ
միւշարիլէյհէ հաղըթէթլէրի տաթիլ պու-
լիլ մէճիլի խառա գոյաճաղընտ պիլ
պէյան, օրտտան միւֆարէգաթ իթ-
տիլքէրի սէյլէնիլմէքտէ տիլ :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԹԷՆԷՎԻՅԷ :

Իշթիլէ հաղըթի միւթէպէրանտան
Մէլիա մէճիլի քէպիլ մէմէքթ աղա-
լըլընտա իսթիխաթ օլունմուշ օլան
իպլէթլու Նիղօլա Չըրօ էֆէնտիլէր իսթ-
պէի սանիլէ սընֆը էվիլէ միւթէմայիլի :
Հէնտէտէխանէյի Հիւմայուն պաշ-
թիլթապէթի, իսթպէթի սանիլէ սընֆը
սանիլի իլէ, թօթլունէի ամիրէ մէք-
թուպի օտաղը միւթէյիլի էվիլէ իլղէթ-
լիլ Միւրմէ էֆէնտիլէ :

Թօթլունմիլի ամիրէ մէքթուպի օ-
տաղը միւթէյիլի էվիլէլիլի, իսթպէթի
սալիլէ իլէ, օտաղը մէղքիւր միւթէյիլի
սանիլ պուլունտան իրիֆաթլու Մուր-
թար պէյէ թէվիլէ պուլըրընտա տուր :

— Էֆքեաղը ճէտիտէտէն օլուպ
տա, մուղաառտէմէրի Լօկաղայա նէֆի
օլունմուշ օլան Չիյա պէյ Չիլուլ իմանէ
հալիսինթիմահրիլ իտեանը միւթէպէթ
ումուրմէն մէմալիլի Շահանէնթիլ քեաթի-
ֆէյի Նիղառմաթ վէ պա խուսուս Չա-
թը հաղըթէթի Սատարէթլէնահիլէ
գարը պիլ պէնտ նէշ իթտիլի իլին
ինիլթէրըն հիւքիւմէթի թարաֆլըն-
տան ալղ ու կիլիֆթ օլունմուղլու
Լէվանթ թայիլընտ ծղ զունմուշ տուր :

— Կէլէն ճիւմաա տիլլամ, Չապ-
թիլէ միւշիլիլ լաշա հաղըթէթլէրինի
թահթը հիմայէսինտէ Նուսմ թէպթ-
րօտունտա վէրիլէն պալօտանէ լօճա-
լարտան պաշգա 1373 չիւրա հասը
լաթ օլմուշ օլտուղլու իշտիլմիշ տիլ :

— Ամէրիդա հիւքիւմէթի Պիւք-
րէշ վէ Պէլիլառտաթի գօնաօլալուգ-
լարընտ լաղլ իթմիշ տիլ :

— Իրան հիւքիւմէթի, քէնտի
սըհիլէ գօմիսիօնունտա Օամանը վէ-
թիլինի գապուլ իթմէտիլինտէն, պիլ
գաշ հաթթառտան պէրու Օամանը
սըհիլէ գօմիսիօնունտա հաղըր պու-
լունան իրանվէթիլի աղթըգ մէճիլէրէ

Կէլէմէյէճէյի Լէվանթ Հէրալտա
օլունմուշ տուր :

— Խաթիլթալարը չըղըպ պիլթիլ-
մէք իշլին Վիլէնտայա կիլթիլ օլան
Բումէլի տէմիլ եղլարը միւ հէնտիս-
լէրի կէլէն ճիւմաա Վիլէնթի Ասիլթա-
նէյի կէլթիլէր տիլ : Ետգընտա պաշ-
միւհէնտա Ս. Քրէստէլ պուրայա կէ-
տիլքտէ, շըմէնաթ ֆէրին իշլէրինէ
պաշլանմաղմըշ :

— Կէլէնթէրտէ Լէվանթ Հէրալտ
մաթպատառնտա ալթօղաթլարըն թօթ-
լունտըլարընտ պիլթիլմիշ տիլք : Պու
տէֆա մէղքիւր զաղէթաա օլուն-
տուղլունտ նէղարէն, եէտիլտէ ալթ-
գաթլըգ շէհատէթնտմիսի օլմայան
ալթօղաթլարըն օ սանաթը իտէմէմէ-
լէրինէ տալիլ պիլ Նիղառմաթ լան-
ղիմ օլունարաղ, պիլ ճէմիլէթի թալի-
սուսէ թէշթիլ օլունմուշ վէ պիլ գաշ
տէֆա թէճէմիլ իտիլէրէք, զաղէ-
թայի մէղքիւր միւթէլիլիլ Մ. Մաղօն
րէյիս վէ ալթը աղառտան միւթէքէպ
պիլ մէճիլի լիլթիլապ օլունմուշ վէ
սալիլ աղալարըն տաթիլ ինթիխաղ
տիլէր պիլ թէճէմիլէ պըրաղըրլըշ
տըր :

Գարիս Ծ մարտ	46 18
Գարանտ	46 70
Լօտարա գօնաօլիտէ	45 1/4
Գարանտ	45 1/4
Պամանը իպթիլարաղ	346 1/2
Գարանտ	346 1/2
Եր. ֆօնտօ. 0/0 աէ 3	74 45
Գարանտ	74 37 1/2
Եթալիան գօր. քէ	55 85
Գարանտ » » »	55 90
Տնիլիլ գօնաօլիտէ	1
Գարանտ	92 1/2
Վիլէնտ Գառալիտու	121 75

ԵՉԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ	
ԳԱԷԱԹԱ ԲԻԱՉԱՍԸ	
ՓԷ. 23 Բաղար աղլամ գուր. քէ	51-27
Ք 24 Բաղ. էր. սապալ	51-27
» » » Եղլէն	51-33
ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԷԲԱ	
ՅՈՂԱԿԻՄ ԹԻԼԻԳԵՆՏՅԱՆ	
ԾԹԱՆՊՈԼՏԱ ՉԻՉԷԲ ԲԱԶԱՐԸ ՆՈՒ-	
ՄԷՐՈ 45	
ՃԷՄԻՅԷԹԻ ԻԼԵՒՅԷ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ	